

ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«Міжнародний науково-технічний університет
імені академіка Юрія Бугая»

Кафедра психології та суспільно-гуманітарних наук

РОБОЧА ПРОГРАМА (СИЛАБУС)
навчальної дисципліни
«СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНІ СТУДІЇ»
на 2024/2025 навчальний рік

1. Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) /
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	053 «Психологія»
Освітня програма	«Психологія»
Статус дисципліни	Обов'язкова
Форма здобуття освіти	Очна
Рік підготовки, семестр	2 рік / 3 семестр
Обсяг дисципліни (кредити ЄКТС/загальна кількість годин)	3 / 90
Семестровий контроль/ контрольні заходи	Модульний контроль
Мова викладання	Українська
Розміщення курсу	Google classroom

2. Інформація про викладача

1. Викладач: *Майстренко Анжела Андріївна*, доцент кафедри психології та суспільно-гуманітарних наук, кандидат історичних наук. Графік роботи: вівторок, четвер з 10-00 до 16-30.

2. Віртуальний офіс: робочий телефон: 093-554-18-18, ел. пошта: a.maystrenko@istu.edu.ua, посилання на вебінар Google Meet в Google classroom, графік роботи: (вівторок, четвер з 10-00 до 16-30.).

Більше інформації про викладача можна знайти на сторінці [кафедри](#) офіційного сайту Університету.

3. Анотація навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни: засвоєння студентами змісту основних категорій соціології та політології, змісту соціальних і політичних інститутів, влади як суспільно-політичного феномену, особистості як суб'єкта соціально-політичних відносин, місця і ролі лідерства та еліт в соціально-політичній ієрархії, політичної культури як суспільного явища, соціально-політичних процесів у суспільстві, громадської думки та соціально-політичних технологій.

Завдання навчальної дисципліни:

ознайомлення студентів з базовими знаннями:

- засвоєння базових категорій соціологічної науки;
- опанування наукового підходу до аналізу соціальних та політичних явищ та процесів сучасного суспільства;
- набуття навичок самостійного аналізу та пошуку можливих шляхів вирішення

соціально-політичних проблем;

- ознайомлення з особливостями проведення емпіричних соціологічних досліджень та набуття навичок роботи з соціологічними даними; опанування специфіки та структури суспільства як складної системи, соціальних та політичних інститутів, соціально-політичних процесів, політичного життя суспільства.

формування умінь:

- використовувати понятійний апарат соціології, політології в освітній, дослідницькій та інших сферах професійної діяльності;
- розуміти історію розвитку соціології, політології, їх сучасні концепції та теорії, основні проблеми;
- застосовувати положення соціологічних та політичних теорій та концепцій до дослідження соціальних змін в Україні та світі;
- пояснювати закономірності та особливості розвитку і функціонування соціальних явищ у контексті професійних задач.

розвиток у здобувачів таких комунікаційних навичок:

- знання теоретичних засад та умінь застосовувати методи самостійної перевірки;
- командної роботи при колективному обговоренні проблемних ситуацій та комплексних завдань;

• формування здатності застосовувати знання та навички самостійно та відповідально:

формування здатності самостійно обґрунтовувати та обирати ефективне управлінське рішення на основі аналізу наявної інформації та моделювання можливих варіантів розвитку процесів, а також нести відповідальність за прийняте (запропоноване) рішення.

Навчальна дисципліна вносить вклад у формування таких компетентностей та досягнення таких результатів навчання, передбачених освітньою програмою:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК10. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК12. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Фахові (спеціальні) компетентності (СК):

СК11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

Програмні результати навчання:

ПРН4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.

ПРН10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.

ПРН13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.

ПРН14. Ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань, у тому числі демонструвати лідерські якості.

ПРН15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

ПРН17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.

Пререквізити: базові знання повної загальної середньої освіти.

Рекомендовані навчальні матеріали та ресурси

Основні:

1. Волович В., Горлач М., Жиленкова І., Кремень В. Соціологія: підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 808 с.
2. Історія української соціологічної думки: навчальна біографічна енциклопедія / За наук. ред. В. М. Пічі [В.М. Онищук, Ю. Ф. Пачковський, Н.М. Цимбалюк та ін.]. Львів : «Новий Світ – 2000», 2020. 336 с.
3. Требін М. П. Соціально-політичні студії : навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і допов. Харків : Право, 2021. 544 с.
4. Требін М. П. Соціально-політичні студії : посіб. для підгот. до заліку. Харків : Право, 2022. 130 с.
5. Шляхтун П. Політологія: історія і теорія. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 472 с.

Допоміжні:

1. «Європа регіонів» як ідентичнісний проект // Політико-правова ментальність: Навчально-методичний посібник для самостійної роботи та семінарських занять з навчальної дисципліни «Конфліктологія». Харків: Нац. юридичний університет імені Ярослава Мудрого, 2021. 46 с.
2. Соціально-політичні комунікації як чинник консолідації та демократизації українського суспільства: щорічник наукових праць студентів та викладачів кафедри філософії та політології Західноукраїнського національного університету / відп. ред. Т. В. Гончарук. Тернопіль: ЗУНУ, 2021. 530 с.
3. Поліщук І. О. Геополітична роль України // Вісник Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого. Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія. 2022. № 1(52). С.169-177.
4. Pohribna V. L. The role of social capital in professional socialization of personality // Вісник Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого. Серія: філософія, філософія права, політологія, соціологія. 2022. № 1 (52). С. 223-234.
5. Savchuk O., Liubchych A., Klimova G. Innovative development of clusters and technoparks as a form of implementing investment economy model // International Journal of Innovative Science, Engineering & Technology. 2021. Vol. 8, Issue 1. P. 1-11.
6. Trebin M.P., Chernyshova T. O. Linguistic analysis of Ukrainian President Volodymyr Zelenskyu's political rhetoric: strategies & tactics // Вісник Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого. Серія: 22 філософія, філософія права, політологія, соціологія. 2022. № 1(52). С. 193-209.

Інформаційні ресурси:

1. Видатні соціологи [Електронний ресурс]. URL: <http://www.sociosite.net/topics/sociologists.php>.
2. Центр Разумкова [Електронний ресурс]. URL: <http://www.razumkov.org.ua/>.
3. Міжнародна соціологічна асоціація [Електронний ресурс]. URL: <http://www.isa-sociology.org/>.
4. <http://politics.ellib.org.ua/pages-cat-38.html> – Соціологія – Політологія: Онлайн.
<http://www.nbuv.gov.ua/portal/books.html> – електронні бібліотеки.

5. <http://www.nbuv.gov.ua/portal/libukr.html> – бібліотеки та інформаційні центри України.
6. Київський міжнародний інститут соціології [Електронний ресурс]. URL: <http://kiis.com.ua/>.
7. www.i-soc.com.ua/ Інститут соціології НАН України.

4. Організація вивчення навчальної дисципліни

№ тижня	Форми занять (найменування, кількість годин)	Форми контролю	Максимальна кількість балів
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ №1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ВІДНОСИН, ЯВИЩ І ПРОЦЕСІВ			
Тема 1. Соціально-політичні студії в системі гуманітарного знання та їх роль у суспільстві. Соціологія і політологія у структурі «Соціально- політичних студій». Соціальні і політичні закони.			
	Лекція 1 – 2 год.		
	Практичне заняття 1 – 2 год.	Перевірка домашнього завдання	5
	Самостійна робота – 6 год	Див. примітку *.	
Тема 2. Історія розвитку суспільно-політичних ідей від Стародавнього Сходу до сучасності.			
	Лекція 2 - 2 год.		
	Практичне заняття 2 – 2 год.	Перевірка домашнього завдання	5
	Самостійна робота – 6 год	Див. примітку *.	
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ № 2. СОЦІОЛОГІЯ ЯК НАУКА ПРО ЗАКОНИ І ЗАКОНОМІРНОСТІ СТАНОВЛЕННЯ І ФУНКЦІОНУВАННЯ СОЦІАЛЬНИХ СИСТЕМ. ПОЛІТОЛОГІЯ ЯК НАУКА ПРО ЗАКОНИ І ЗАКОНОМІРНОСТІ ПОЛІТИКО-ВЛАДНИХ ВІДНОСИН.			
Тема 3. Суспільство та його структура. Соціальні системи. Соціальна стратифікація.			
	Лекція 3 - 2 год.		
	Практичне заняття 3 – 2 год.	Перевірка домашнього завдання	5
	Самостійна робота – 6 год	Див. примітку *.	
Тема 4. Особистість і соціальні групи. Соціалізація особистості.			
	Лекція 4 - 2 год.		
	Практичне заняття 4– 2 год.	Перевірка домашнього завдання	5
	Самостійна робота – 6 год	Див. примітку *.	
Тема 5. Соціологічне дослідження як інструмент вивчення громадської думки, соціально-політичних відносин, явищ і процесів.			
	Лекція 5 - 2 год.		
	Практичне заняття 5– 2 год.	Перевірка домашнього завдання	5
	Самостійна робота – 8 год	Див. примітку *.	
Тема 6. Політика і влада. Політична система суспільства.			
	Лекція 6 - 2 год.		
	Практичне заняття 6 – 2 год.	Перевірка домашнього завдання	5
	Самостійна робота – 10 год		
Тема 7. Держава як соціальний і політичний інститут.			
	Лекція 7 - 2 год.		

	Практичне заняття 7 – 2 год.	Перевірка домашнього завдання	5
	Самостійна робота – 8 год		
Тема 8. Групи інтересів, політичні партії і партійні системи.			
	Лекція 8 - 2 год.		
	Самостійна робота – 8 год	Див. примітку *.	
	ІНДЗ	Перевірка індивідуального завдання	25
Разом за поточну роботу			60
	Модульний контроль – 2 год.	Комп'ютерне тестування	40
Разом за кредитним модулем			100

*Примітка. Питання та завдання за матеріалом, винесеним на самостійне опрацювання, включені до індивідуальних завдань та тестів модульного контролю.

5. Політика навчальної дисципліни

5.1. Політика щодо відвідування занять

- аудиторні заняття з навчальної дисципліни проводяться згідно з розкладом, який розміщений на офіційному сайті Університету (ознайомитись за посиланням [Розклад](#));
- права, обов'язки та основні правила поведінки здобувачів освіти протягом навчання в Університеті регламентується [Правилами внутрішнього розпорядку для здобувачів](#).

5.2. Політика оцінювання навчальних досягнень здобувачів

- система, шкали та порядок оцінювання навчальних досягнень здобувачів наведені у [Положенні про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у Заводі вищої освіти «Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая»](#);

- **критерії оцінювання.**

Критерії оцінювання практичних завдань:

практичні заняття оцінюються максимально у 5 балів. 0 балів – не виконання відповідного завдання без поважних причин. 1-2 бали - виконання завдання та оформлення звіту з значною кількістю помилок. 3-4 балів - виконання завдання, оформлення та захист звіту з кількома негрубими помилками. 5 балів – виконане завдання характеризується підвищеною складністю; має самостійний, творчий характер; роботі притаманна внутрішня послідовність, логічність і завершеність.

Студент може отримати додаткові заохочувальні 5 балів за участь у студентській конференції і підготовку тез до неї.

Критерії оцінювання індивідуальних завдань.

Індивідуальне завдання (ІНДЗ): Максимальна кількість балів за завдання – 25 балів. Складовими частинами індивідуального оцінювання проектного завдання є:

0-10 балів – розкриття змісту теми проектного завдання;

0-10 балів – креативне оформлення теми проектного завдання;

0-5 балів – наявність списку використаної літератури.

• визначені силабусом навчальні завдання є обов'язковими для виконання здобувачами освіти. Розподіл балів за окремі завдання вказаний у розділі 5 «Організація вивчення навчальної дисципліни»;

• максимальна кількість балів за поточну роботу упродовж кредитного модуля становить 60 балів, мінімальна кількість балів для допуску до підсумкового оцінювання кредитного модуля становить 30 балів; максимальна кількість балів за підсумкове оцінювання модульного контролю становить 40 балів;

• можуть бути визнані та зараховані (повністю чи частково) у межах навчальної дисципліни результати навчання, досягнуті здобувачем поза навчальними заняттями в ЗВО «МНТУ» через формальну освіту (на основі додатку до диплому чи академічної довідки) або неформальну,

інформальну освіту (через процедуру визнання, яка регулюється Положенням про визнання результатів навчання в ЗВО «МНТУ»).

5.3. Політика щодо дедлайнів та перескладання

- усі передбачені програмою завдання мають бути виконані у встановлені викладачем терміни;
- робота, яка здається здобувачем менше ніж за п'ять робочих днів до модульного контролю без поважних причин, не перевіряється викладачем;
- здобувачу, який не здав роботу у встановлені терміни з поважних причин, надається можливість здати її після встановленого терміну за погодженням із викладачем;
- ліквідація академічної заборгованості відбувається у встановлені графіком освітнього процесу терміни та у порядку, передбаченому у [Положенні про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у Закладі вищої освіти «Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая»](#).

5.4. Політика дотримання принципів академічної етики та доброчесності

- здобувачі мають дотримуватись принципів академічної етики та доброчесності наведених у [Кодексі академічної етики](#) та [Положенні про академічну доброчесність здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних, наукових і педагогічних працівників Закладу вищої освіти «Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая»](#).
- порушення принципів академічної доброчесності тягне за собою цивільно-правову та дисциплінарну відповідальність, передбачену чинним законодавством та наведеним вище положенням;
- Університет визнає важливість різноманітності студентського контингенту і прагне до створення комфортного інклюзивного та справедливого середовища для навчання різних категорій здобувачів. Будь-яка поведінка (включно з переслідуваннями, сексуальними домаганнями, дискримінацією, розпалюванням ворожнечі), яка загрожує цій атмосфері, не допускається. Інформація про прояви такої поведінки учасниками освітнього процесу під час занять має бути негайно доведена до викладача навчальної дисципліни чи адміністрації Університету.

5.5. Політика оскарження результатів підсумкового контролю

Порядок оскарження результатів підсумкового контролю (кредитний модуль чи атестація) регулюється розділом 6 [Положенні про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у Закладі вищої освіти «Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая»](#).

5.6. Політика комунікацій

Комунікації з викладачем:

- усі обов'язкові для виконання завдання з навчальної дисципліни, рекомендації до їх виконання, максимальна кількість балів та дедлайни викладені у розділі «Завдання» відповідного навчального курсу у Classroom;
- усі важливі повідомлення для здобувачів викладач розміщує у розділі «Стрічка» відповідного навчального курсу у Classroom;
- усі виконані завдання здобувач повинен завантажувати для перевірки до навчального курсу у Classroom;
- викладач перевіряє виконане здобувачем завдання протягом наступних трьох робочих днів після завантаження роботи та виставляє отриману оцінку до електронного журналу навчального курсу у Classroom;
- при проведенні заняття у форматі відеоконференцій камери здобувачів мають бути ввімкнені протягом усього заняття;
- індивідуальні консультації викладач надає здобувачам офлайн у приміщенні та за графіком, визначеним у силабусі, або онлайн у віртуальному офісі за визначеним графіком.

Комунікації в групі

Викладач заохочує дискусії із спірних питань та проблем, що розглядаються у межах навчальної дисципліни, висловлювання власної точки зору здобувачів на предмет їх вирішення. Обговорення та дискусії мають вестись у обстановці поваги до іншої точки зору, шанобливого ставлення до думок опонентів. Критика має бути конструктивною та обґрунтованою.

Силабус навчальної дисципліни складено доцентом кафедри психології та суспільно-гуманітарних наук, кандидатом історичних наук, Анжею МАЙСТРЕНКО.

«Погоджено»

Гарант освітньої програми

доктор психол.наук, Ксенія АНДРОСОВИЧ

(підпис)

Ухвалено рішенням кафедри психології та суспільно-гуманітарних наук (*протокол №1 від 29.08.2024 року*)

Завідувачка кафедри

доктор психол.наук, Ксенія АНДРОСОВИЧ

(підпис)